

Studiemiljø – Polyteknisk Lærestalt på Sølvtorvet

Kvinderne gør deres indtog på lærestalten

Da ingeniørstudierne flyttede til det nye store domicil i Sølvgade i 1890, blev der både mere plads og flere studerende, også kvindelige studerende. I de første år dog kun ca. én kvinde om året. Anna Dorthea Orla-Jensen var en af to kvinder, som startede i 1902. Som hun husker gik der 6 uger af semestret, inden hun havde samlet mod til at møde op i en forelæsningsal med 200 "hankønsvæsener". Tilgangen af kvinder oplevede første lille stigning i 1914 med 7 nye studerende. Året udgør et skifte, hvorefter antallet af kvinder, som bliver indskrevet som studerende, bliver mere konstant og svagt stigende. 1914 var også året for starten af 1. verdenskrig, som formentlig var anledning til at kvinder måtte forholde sig til selvforsørgelse og indtrædelse i arbejdsstyrken.

Forholdet mellem de studerende, som alle sagde "De" til hinanden, var ikke just "åbenhjertigt", som Anna Dorthea Orla-Jensen husker. Da hun kom op på tegnestuerne for første gang undrede hun sig over hvorfor hun som den eneste måtte stå op og tegne, mens andre sad ned. Da hun "efter nogle uger" fattede mod til at spørge sidemanden, fik hun at vide, at man selv skulle købe en stol, hvis man ville sidde ned.

Hun husker også, hvordan de kvindelige studerende havde store udfordringer med deres beklædning, som på dette tidspunkt var lange kjoler, der slæbte hen ad gulvet og fejede alt spild fra kemiske analyser, både vådt og tørt, op.

Studiet for de velstående

For begge køn gjaldt det, at man kun kunne studere, hvis man havde økonomisk opbakning. Studiehjælp, som SU, fandtes ikke og det at et åndsmenneske skulle påtage sig legemligt arbejde for at kunne studere var nærmest utænkeligt, fortæller hun.

Undervisningen var ikke gratis, fx kostede adgangskort til et enkelt semestres forelæsninger og øvelser kr. 1600 nutidskroner, øvelser i laboratorier, repetitionskurser, prøve i landmåling, bøger, tegneredskaber, ekskursioner løb alt sammen op og ved hurtig omregning kostede det efter nutidskroner ca. 50.000 at blive cand.polyt. ved lærestalten. Som inspektør ved lærestalten, M. C. Harding, skriver i Håndbog for studenter 1924, så var udgifterne små i forhold til udenlandske tekniske højskoler og for de mindre bemidlede rådede lærestalten over "ikke så ringe beløb" til fripladser, bogstipendier til uddeling blandt studerende, som "var kommet godt igennem de første studieår."

At studere til ingeniør: tosset

Cand.polyt. (B) og vandforsyningsdirektør Wilfred Christensen fortæller nedenfor om sine studieår 1925-1930: "Da jeg valgte at blive polytekniker, sagde folk, at jeg var godt tosset. Der var dårlige lønninger og stor arbejdsløshed. Nogle ingeniører fik med bananvogne eller måtte arbejde som jord- og betonarbejder, en enkelt var overtjener på Hovedbanegården... Af en eller

anden grund skræmte det mig ikke, jeg må have haft en tyrkertro på egen fortræffelighed og heldet.”

Den gamle røde læreanstalt på Sølvtorvet, opført i 1890’erne til erstatning for H. C. Ørstedes gamle domicil i Studiestræde, var såmænd ikke noget ringe studiested. Den myldrede af liv.

Hvis ingeniørstudiet 1925-1930 havde én alvorlig fejl, var det den kedelige 1. del, der ikke gjorde noget forsøg på at tilknytte sig ingeniørfagene og derfor tog pippet fra mange, husker Wilfred Christensen. Det hængte bl.a. sammen med at ingen af lærerne var ingeniøruddannede.

For B, M, og E-retningerne var tegneundervisningen, der foregik på tegnestuerne oppe under taget i fløjen ud mod Farimagsgade, naturligvis fundamentalt vigtig. Dels benyttedes civilingeniørerne dengang mere end nu som egentlige konstruktører på det offentliges og det private erhvervslivs ingeniørkontorer, dels er det vel - før som nu - ingeniørens store force at kunne give sin tankegang et eksakt udtryk i en tegning, hvorefter materiel virkelighed kan opstå, lige fra en gaspedal til en Lillebæltsbro.”

Adskillige knækkede da halsen på det og kom aldrig rigtig i gang.

Rundt i gangene på læreanstalten kunne man møde flere store ingeniør-personligheder bl.a. Anker Engelund, som ”en smuk og omvandrende charmetrold”. Anker Engelund huskes som skaber af større danske broer, som han bl.a. i samarbejde med DSB gennemførte i 1930’erne, Engelund søsatte også udflytningen af læreanstalten til Lundtofte, et gigantisk projekt, ”som politisk næppe kunne være opnået af andre end Engelund”.

Man kunne også støde på en anden bro-personlighed Asger Ostenfeld, underviser i bygningsstatik og jernkonstruktioner. Han forbindes med begrebet ”ingeniørernes guldalder”, fordi de danske ingeniørers anseelse i udlandet nåede nye højder.

En anden lærer på læreanstalten var underviser i vandforsyning, kloakering og spildevandsrensning, samlet under faget Teknisk Hygiejne, J. T. Lundbye, som gik under kælenavnet ”Fæces”. Wilfred Christensen skrev speciale i faget og Lundbys opgaveformulering lød: ”Kloakering og spildevandsrensning for den nordlige del af Københavns kommune”. Wilfred besluttede at understøtte sin opgave med lidt ”organisk materiale”. Han lejede derfor en robåd og skaffede en ”bundhenter”, hvilket Lundby blev meget begejstret for ”da det smagte af videnskab”.

Bygningsingeniørstuderende boede på grund af pladsmangel i 2 træpavilloner i Botanisk Have, og havde det ”ugenert og rart”. Professorerne gik stuegang, men var flinke og venlige. Der blev kogt kaffe i en stor gryde og fede kager blev hentet efter tur ved bageren i Rørholmsgade.

Kilde: En utrykt erindringsbog af Wilfred Christensen, 1907-1985, Cand. Polyt. (B) 1929